

Bijlage bij Reactie van de Adviesraad Wmo op de beleidsregels Wmo van de gemeente Arnhem 2020

Algemene deel beleidsregels

Algemene opmerking:

De adviesraad Wmo mist een algemene visie op begeleiding en ondersteuning. Bijvoorbeeld de gemeente Arnhem wil zoveel mogelijk de beweging naar voren maken of ontwikkeling van een inwoner naar vermogen voorop zetten. Zoveel mogelijk gebruikmaken van algemene voorziening. Soms is het beter eerst een maatwerkvoorziening in te zetten, maar dat er uiteindelijk wordt afgeschaald naar een lichtere vorm. Dit wordt hier en daar wel genoemd. Maar we zouden dit graag als een aparte passage zien waarin is aangegeven dat dit de 'rode draad' is bij alle producten.

Reactie gemeente: Overgenomen. In de de raadsbrief die wordt verzonden met de Wmo-beleidsregels en in de DienstverleningsOvereenkomst/DVO met de Sociale wijkteams zal deze visie worden opgenomen. We verduidelijken dat de beleidsregels aansluiten op de Arnhemse visie op de transformatie van zorg. De beleidsregels zelf lenen zich hier niet voor, omdat dit meer uitvoeringsregels zijn.

T.a.v. Hoofdstuk 1: Algemeen afwegingskader

2. Algemeen gebruikelijke voorzieningen

- a. Tekst: er staat bij het 3^e streepje: *“een voorziening die niet aanzienlijk duurder is dan een voorziening met vergelijkbare functie.”*

Opmerking: Het zou fijn zijn als er een modus gevonden kan worden om met (gedeeltelijke of gehele) bijbetaling vanuit de gemeente toch te kiezen voor de algemene voorziening. Denk aan de Amerikaanse duurdere buggy die meer gewicht kan dragen ipv meteen een rolstoel, indien ouders hier de voorkeur aan geven.

Reactie gemeente: Of een voorziening algemeen gebruikelijk is vergt altijd een individuele afweging. Een algemeen gebruikelijke voorziening is een voorziening die voor een persoon als de aanvrager algemeen gebruikelijk is. Iemands inkomenspositie kan daarin een rol spelen. Iets wat voor een persoon met een hoog inkomen algemeen gebruikelijk is kan voor een persoon met een minimuminkomen een uitgave zijn die niet in verhouding staat tot het inkomen. In zo'n geval kan de voorziening die men op het oog heeft niet beschouwd worden als algemeen gebruikelijk.

b. Tekst: *“Dit betekent dat indien de inwoner vraagt om een voorziening die voor een persoon zonder beperkingen in een financieel vergelijkbare positie tot het normale aanschaffingspatroon behoort, hij deze zelf moet bekostigen.”*

Opmerking: Het is van belang niet alleen te kijken naar vergelijkbare inkomsten maar zeker ook naar uitgaven. Zo kan een vergelijkbaar verdienend persoon uiteindelijk met alle kosten die al aan zorg en randvoorwaarden worden uitgegeven structureel minder te besteden hebben.

Reactie gemeente: *Eens. Onder een financieel vergelijkbare positie verstaan we zowel de inkomsten als de uitgaven.*

4. Aanvaardbaar niveau

Tekst: *“Daarbij zijn van belang de situatie van de inwoner voordat hij getroffen werd door zijn beperkingen, alsmede de situatie van personen in vergelijkbare omstandigheden en in dezelfde leeftijdscategorie die geen beperkingen hebben.”*

Vraag: Bovenstaande blijft toch wel lastig om te bepalen? Hoe gaan de wijkcoaches dit doen?

Reactie gemeente: *Dit is maatwerk en vraagt ook om voldoende vertrouwen in de professionele aanpak door de wijkcoaches. We zullen afstemmen met de sociale wijkteams of het nodig is om in voorlichting aan wijkcoaches over de beleidsregels hier extra aandacht aan te geven.*

5. Financiële mogelijkheden

Tekst: *“De wet staat niet toe dat slechts op basis van inkomen ondersteuning wordt verleend of geweigerd. Tegelijkertijd biedt het beschikken over financiële middelen de mogelijkheid in eigen oplossingen te voorzien. Het college mag hierop een beroep doen in het gesprek met de burger.”*

Opmerking en vraag: Vanuit onze ervaringen met de communicatieve vaardigheden van zowel vrager als coach is dit natuurlijk wel een hele spannende. Want waar ligt de grens tussen beroep doen en gevoel gedwongen te worden/geen keuze te zijn omdat iets nodig is? Is iedere vrager in staat om consequenties te overzien voor eigen (financiële) situatie? En op de hoogte van eigen rechten en plichten? We zouden er bijna naar neigen om bij gesprekken waarin een groot beroep gedaan gaat worden op dit eigen vermogen (dure aanschaf van meer dan x.000,- ?) het een verplichting wordt om een neutrale partij (bijv. Zorgbelang) aanwezig te hebben die de situatie goed kan overzien zowel qua huidig draagvermogen, als toekomstige zorgkosten en verstandige financiële buffer. Of dat er een rekenvel wordt ontwikkeld (basis ligt al waarschijnlijk bij NIBUD, MVT en schuldhulpverlening) waarmee alle werkelijke kosten en gezonde buffer, met een toekomst perspectief worden gebundeld om te zien of er ook werkelijk ruimte is om een beroep op dit eigen vermogen te doen. Als voorbeeld: ouders die al sinds een diagnose zoveel mogelijk sparen om een verbouwing/verhuizing

te bekostigen en daarvoor veel laten en daardoor veel geld opzij zetten, worden zij door deze regeling 'bestraft'?

Overigens: kan de inwoner verplicht worden inzage te geven in de financiën?

Reactie gemeente: De inwoner kan niet verplicht worden om inzicht te geven in de eigen financiën voor de beoordeling of een inwoner een bepaalde voorziening zelf kan bekostigen. Ook hier geldt dat sprake is van maatwerk en vertrouwd mag worden op de professionele aanpak door de wijkcoaches. We zullen afstemmen met de sociale wijkteams of het nodig is om in voorlichting aan wijkcoaches over de beleidsregels hier extra aandacht aan te geven.

6. Gebruikelijke hulp

Er wordt bij dit punt verwezen naar de afbakening die overgenomen is van het CIZ protocol.

a. Bij 2, tweede gedachtestreepje: “bij normaal maatschappelijk verkeer, bezoek arts...”

Opmerking: dit wordt verder niet gedefinieerd. Wanneer is het aantal bezoeken niet meer gebruikelijk? Deze paragraaf draait om 'gebruikelijke zorg', waarmee bijv. ouders-van om de oren worden geslagen, maar er staat niets in over kinderen/jongeren.

Reactie gemeente: Er wordt geen maximum gesteld aan bijvoorbeeld het aantal bezoeken dat onder gebruikelijke zorg valt. De vorm van ondersteuning bepaalt of deze onder gebruikelijke zorg valt, of niet. Gebruikelijke hulp ten aanzien van kinderen/jongeren wordt niet in de Wmo-beleidsregels geregeld, maar past meer in de beleidsregels jeugdhulp.

b. Tekst: “...het uitvoeren van werk en gebruikelijke hulp gaan voor de eigen activiteiten van een huisgenoot. ‘Het beoefenen van vrijetijdsbesteding kan op zich geen reden zijn om alsnog een maatwerkvoorziening toe te kennen voor taken die in redelijkheid overgenomen kunnen worden door huisgenoten in het kader van gebruikelijke hulp.”

Opmerking: eens met de globale inhoud, maar de draagkracht van een mantelzorger is juist wel afhankelijk van het toekomen aan enige vorm van ontspanning en voor jezelf zorgen. Er zal een gezonde mix gevonden moeten worden tussen ervoor zorgen dat een mantelzorger die taken ook langdurig kan uitvoeren en de benodigde zorgtaken op korte en lange termijn.

Reactie gemeente: Eens. Zie ook punt 7 van dit hoofdstuk . Dit is maatwerk en hier mag vertrouwd worden op de professionele aanpak door de wijkcoach. We zullen afstemmen met de sociale wijkteams of het nodig is om in voorlichting aan wijkcoaches over de beleidsregels hier extra aandacht aan te geven.

- c. Tekst: *“In geval de leden van een leefeenheid overbelast dreigen te raken door de combinatie van werk en verzorging van de zieke partner/huisgenoot, gaat het aanvragen van persoonlijke verzorging via de Zorgverzekeringswet voor op het eventueel bieden van een maatwerkvoorziening op grond van de Wmo.”*

Vraag: Is dat afgestemd met zorgverzekeraars? Want wat als die dat nu niet vinden?

Reactie gemeente: *Dit is in lijn met de wettelijke afbakening tussen Zorgverzekeringswet en WLZ en als zodanig bekend bij zorgverzekeraars.*

- d. Tekst: *“De afwezigheid van de huisgenoot moet een verplichtend karakter hebben en inherent zijn aan diens werk, denk hierbij aan offshore werk, internationaal vrachtverkeer en werk in het buitenland. Wanneer de enige huisgenoot een aaneengesloten periode van ten minste zeven etmalen van huis is, is er in die periode feitelijk sprake van een éénpersoonshuishouden en kan er geen gebruikelijke hulp worden geleverd”.*

Vraag: als iemand vijf etmalen afwezig is, dan kan deze persoon toch ook niet de kinderen naar school brengen e.d. ---> hoe wordt hiermee omgegaan?

Reactie gemeente: *Eens. Het zal afhankelijk zijn van het type activiteit wat hierin mogelijk is. Indien de huisgenoot alleen in het weekend thuis is, dan zal het niet mogelijk zijn om kinderen naar school te brengen. In het weekend kan echter bijvoorbeeld wel het huis worden schoongehouden. Ook hier is sprake van maatwerk en mag vertrouwd worden op de professionele aanpak door de wijkcoaches. We zullen afstemmen met de sociale wijkteams of het nodig is om in voorlichting aan wijkcoaches over de beleidsregels hier extra aandacht aan te geven.*

8. Afstemmen op andere voorzieningen (laatste punt)

Tekst: *“Hoewel de Wet langdurige zorg (Wlz) formeel niet als een voorliggende voorziening kan worden beschouwd kan ondersteuning via de Wmo geweigerd worden als een inwoner aanspraak heeft op ondersteuning op grond van de Wlz of er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de inwoner hierop aanspraak kan maken en dit weigert te onderzoeken.”*

Vraag: wel of niet toekennen van Wlz duurt vaak ook enige tijd; wat wordt er in de tussentijd gedaan?

Advies: wij adviseren het bovenstaande punt op te nemen in de beleidsregels.

Reactie gemeente: *Inwoners die in afwachting zijn van een besluit op een WLZ-aanvraag vallen niet tussen wal en schip bij de overgang van Wmo naar de WLZ. Zolang de WLZ-indicatie niet is*

afgegeven, zal noodzakelijke en passende ondersteuning vanuit de Wmo worden geboden. Dit vloeit voort uit de verplichtingen die de gemeente heeft op grond van de Wmo en hoeft niet in de beleidsregel te worden geregeld.

11. Voorzienbaarheid

Tekst: “In situaties dat een inwoner zijn hulpvraag redelijkerwijs van tevoren had kunnen voorzien en zelf actie had kunnen ondernemen om te voorkomen dat deze hulpvraag zou ontstaan, kan besloten worden een aanvraag voor een voorziening af te wijzen. Van inwoners wordt namelijk verwacht dat zij zelf of samen met het eigen netwerk oplossingen zoeken voor ervaren of toekomstig redelijkerwijs te verwachten belemmeringen. Zo ook wordt verwacht dat zij bij het doen van een aanschaf of bij een verhuizing rekening houden met de al aanwezige beperkingen en de redelijkerwijs te verwachten ontwikkeling hiervan.”

Vraag: Hoe wordt dit nu objectief bepaald. Iemand die 40 jaar woont in hetzelfde huis en ziek wordt. Mag je dan verwachten dat de inwoner gaat verhuizen? Wanneer dwing je iemand tot verhuizen?

Opmerking: zie in deze ook ons advies in de brochure “Maak werk van Maatwerk” punt 2. (3 december 2018): Maak werk van regisseurschap: volg de inwoner in zijn proces, vraag regelmatig hoe het gaat en ga na of de ondersteuning (nog) toereikend is.

Reactie gemeente: . Het gaat er hier om dat we van de inwoner verwachten dat hij bij zijn acties (bijv. een verhuizing, een aanschaf) rekening houdt met beperkingen die er op dat moment al zijn of die op dat moment al redelijkerwijs te verwachten zijn. Wij wijzen een aanvraag voor een woningaanpassing niet af op de grond dat de inwoner had moeten voorsorteren op toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand als gevolg van het ouder worden. Overigens kan zich in het door u geschetste voorbeeld wél de situatie voordoen dat een woningaanpassing dermate duur wordt (>€25.000,-) dat het primaat van de verhuizing geldt. Dat wil zeggen dat van de inwoner wordt verwacht dat hij omziet naar andere reeds aangepaste of gemakkelijker aanpasbare woonruimte.

T.a.v. Hoofdstuk 2: Toekennen van een maatwerkvoorziening

Tekst: “Deze werkwijze leidt tot een plan, dat de inwoner in principe zelf, maar zo nodig samen met het wijkteam, opstelt.”

Opmerking: Het mijn plan/ons plan systeem functioneert (nog steeds) niet naar wens. Het systeem is voor een deel van de gebruikers lastig of onduidelijk te gebruiken. De wijkcoach geeft aan dingen erin te plaatsen wat niet gebeurt door werkdruk. Toekenningen staan er soms niet in en soms op een manier waarop niet te achterhalen is tot wanneer een toekenning loopt. Bij gebruik is vaak dus

helemaal niet duidelijk welke actie wanneer ondernomen dient te worden. Er is ook geen duidelijk format voor een MP/OP, als je dit zelf wilt schrijven. Ook niet voor een aanvraag overigens. Wil je als gemeente een effectief plan dan zal ook naar de juiste middelen (of juist gebruik hiervan) gekeken moeten worden.

Maatwerkvoorzieningen

Tekst: "Naast de richtlijnen maken wijkcoaches gebruik van professionele consultatie en winnen ze, indien noodzakelijk, advies in van experts. De aard, omvang, duur en eventuele andere specificaties van een maatwerkvoorziening worden daar waar nodig vastgesteld in overleg met aanbieders van aanvullende zorg/ maatwerkvoorzieningen en met professionals met expertise op het gebied van beperkingen en ziektebeelden van de klantgroep. Hierbij valt te denken aan expertise op het gebied van psychiatrische stoornissen, zintuiglijke beperkingen, niet aangeboren hersenletsel, fysieke beperkingen, dementie en gedragsproblemen, etc".

Opmerking/vraag: Ieder mens gaat anders met z'n beperkingen/ziekte om en er kunnen veel meer zaken een rol spelen. Om dit door een willekeurige professional voor een hele "**klantgroep**" te laten bepalen lijkt me lastig voor de betreffende hulp vragende inwoner. Het woord 'klantgroep' is in dezen wellicht niet passend?

Reactie gemeente: Hier is niet bedoeld dat voor een gehele cliëntgroep professionele consultatie plaatsvindt, maar het is bedoeld voor een specifieke inwoner/cliënt die met een bepaalde beperking te maken heeft. De wijkcoach zal daarbij inschatten welke zorgprofessional (aanbieder) in staat is om in die specifieke casus bij die beperking(en) een gericht advies te geven over de noodzakelijke inzet van zorg.

T.a.v. Hoofdstuk 3: Persoonsgebonden Budget

Wij stellen bij het gedeelte van de bewindvoerder als vertegenwoordiger een aantal toevoegingen voor. Om het eenvoudig te maken hebben wij deze in vet en cursief in de tekst gezet:

- **Bewindvoerder als vertegenwoordiger?**

Een ander specifiek aandachtspunt is de rol van een bewindvoerder. Bewindvoerders zijn wettelijke vertegenwoordigers die kunnen ondersteunen bij met name de financiële en administratieve kant van het PGB. In de praktijk blijkt dat er regelmatig situaties voorkomen waarbij inwoners zelf onvoldoende in staat zijn regie te voeren over het PGB (zorginhoudelijk en financieel). Daarom wordt een bewindvoerder ingezet. De bewindvoerder vervult veelal geen regierol op de inhoud en invulling van de zorg. Daarom kiest de gemeente Arnhem ervoor een bewindvoerder alleen toe te staan als deze zelf betrokken kan en wil zijn bij de regie op de zorginhoud (in afstemming met de inwoner). Of wanneer er naast een bewindvoerder een andere regievoerder op de zorginhoud is (inwoner zelf, iemand uit zijn netwerk *of mentor*). Onder regie op de zorginhoud door een bewindvoerder **of regievoerder op de zorginhoud** verstaan we:

- Op de hoogte zijn van de zorgbehoefte van de inwoner zoals ook vastgelegd in MijnPlan /OnsPlan;
- Betrokken zijn bij de inhoudelijke afspraken met zorgverleners over de inhoud van en momenten van ondersteuning;
- Betrokken zijn bij de evaluatie van de geboden ondersteuning door de aanbieder en inwoner. Wanneer hieraan niet wordt voldaan en de bewindvoerder 'slechts' de financiële en administratieve kant uitvoert *en er daarnaast géén regievoerder op de zorginhoud is*, is dit een grond om het verzoek tot een PGB af te wijzen.

Reactie gemeente: Overgenomen.

Informatievoorziening naar wijkcoaches

Advies: wij adviseren goede werkinstructies en voorlichting naar de wijkcoaches over de inzet van het PGB. Dit is niet bij alle wijkcoaches goed bekend.

Reactie gemeente: Overgenomen. In de voorlichting aan de sociale wijkteams komt opnieuw de inzet van het PGB aan bod.

Bijlage 1: Richtlijn Huishoudelijke ondersteuning

Dit is verdeeld in algemene voorziening en maatwerkvoorziening. Maatwerkvoorziening bestaat uit huishoudelijke ondersteuning en combi-ondersteuning (dit laatste product wordt erg gewaardeerd in Arnhem).

Algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning en maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning (bijlage 1)

Lichte en zware huishoudelijke taken

Vraag: wat wordt verstaan onder lichte en zware huishoudelijke taken? Bij wasverzorging en klaarmaken van maaltijd wordt er beschreven wat er allemaal onder valt. Bij lichte en zware huishoudelijke taken niet.

Advies: Een mogelijke oplossing is een verwijzing naar de productomschrijving.

Reactie gemeente: Overgenomen.

Vraag: voor wie is de maatwerkvoorziening bestemd. Hiervoor worden diverse criteria benoemd. Dient de inwoner aan alle criteria te voldoen zodat men dan in aanmerking komt voor de maatwerkvoorziening ?

Reactie gemeente: klopt, de inwoner moet voldoen aan alle criteria.

Warme maaltijd

Vraag: Er staat dat hulp de warme maaltijd mag opwarmen en klaarzetten. Wie maakt de maaltijd dan? Aannemelijk is immers dat dit de inwoner dan ook niet zelf lukt.

Reactie gemeente: In richtlijn staat:in het geval van kinderen het bereiden en klaarzetten van de volledige maaltijd. Dit is in lijn met het huidige beleid, hier is niets aangepast.

Mantelzorg

Advies: wij missen een passage over mantelzorgcompliment, zodat er ook gekeken wordt naar de overbelaste mantelzorg. Ons advies is om dit compliment toe te voegen.

Reactie gemeente: Overgenomen.

Bijlage 2: COMBI-ondersteuning

* geen vragen - opmerkingen

Bijlage 3: Richtlijnen begeleiding

a. Tekst: **Doel:** “De begeleiding kan zich richten op alle leefgebieden voor zover nodig: zelfstandig wonen, werk, participatie, sociale contacten, financiën, gezondheid e.d.”

Tip: laat participatie weg. Het is een containerbegrip. Sociale contacten, activering en werk is al een vorm van participatie.

Reactie gemeente: Overgenomen.

b. Tekst: **Uitgangspunten:** “Zo passend mogelijk: de talenten, mogelijkheden (eigen kracht) en ondersteuningsbehoefte van de inwoner in relatie tot de gestelde doelen staan centraal.”

Concreet voorbeeld is bekend van een oudere inwoner die wordt begeleid door ondersteuning en niet door overname. Dit terwijl de oudere inwoner wel capaciteiten heeft om het zelf te doen maar té overbelast is waardoor het niet goed gaat.

Tip: tekst uitbreiden met ‘de draagkracht op dat moment’ (en daar waar meer nodig is, zou dit ook mogelijk moeten zijn).

Reactie gemeente: Overgenomen.

Richtlijn 4: Richtlijn Groepsbegeleiding

Een groepsactiviteit is voor iedereen geschikt.

Advies: Beschrijf in de richtlijn dat het ook mogelijk is dat er bij groepsbegeleiding individuele activiteiten worden verricht (voorbeeld: een inwoner die naar een zorgboerderij gaat en daar in de tuin werkt).

Reactie gemeente: Overgenomen.

Bijlage 5: Richtlijn activerend werk

Geen vragen - opmerkingen

Bijlage 6: Richtlijn beschermd wonen

Afwegingskader:

- “De problemen die de inwoner ondervindt in het zelfstandig handhaven in de samenleving zijn niet op te lossen op eigen kracht, bijvoorbeeld met behulp van gebruikelijke hulp, mantelzorg, hulp van andere personen uit het sociale netwerk, gebruikmaking van algemene gebruikelijke voorzieningen, of voorliggende voorzieningen, (para)medische zorg en/of door reguliere ambulante begeleiding”.

Advies: hier wordt ambulante begeleiding geschreven, terwijl het product in Arnhem Begeleiding wordt genoemd. De Adviesraad Wmo adviseert nadrukkelijk steeds dezelfde termen aan te houden.

Reactie gemeente: Overgenomen; het woordje 'ambulante' is weggehaald.

- “Intramurale behandeling voor de psychiatrische aandoening / beperking is afgerond of staat niet (meer) op de voorgrond.”

Vraag: waarom moet het afgerond zijn?

Reactie gemeente: Als het gaat om verblijf die noodzakelijk is in verband met de behandeling, zijn de zorgverzekeringswet of de Wet langdurige zorg voorliggend. Er wordt niet mee bedoeld dat er geen

sprake meer zou kunnen zijn van ambulante behandeling. De combinatie ambulante behandeling en beschermd wonen komt regelmatig voor.

- *“Noodzaak aan 24-uurs nabijheid (begeleiding / toezicht) vanwege de noodzaak aan onplanbare zorg (hoge mate van onvoorspelbaarheid en/of hoge intensiteit van zorg). Zorg in de nabijheid is noodzakelijk, iemand kan zelf niet risico’s inschatten en adequaat en op tijd om hulp vragen met als gevolg risico op (zelf)verwaarlozing of overlast”.*

Advies: het hoeft niet altijd zo te zijn dat beschermd wonen de voorliggende oplossing is omdat het genoemde risico (verwaarlozing of overlast) optreedt. Wij adviseren om dit breder te formuleren zodat ook inwoners die hun hulpvraag niet kunnen uitstellen maar (gelukkig) nog niet aan dit risico voldoen, in aanmerking komen.

Reactie gemeente: *De passage is als volgt aangepast:*

Noodzaak aan 24-uurs nabijheid (begeleiding / toezicht) vanwege de noodzaak aan onplanbare zorg (hoge mate van onvoorspelbaarheid en/of hoge intensiteit van zorg). Zorg in de nabijheid is noodzakelijk; iemand kan zelf niet of onvoldoende risico’s inschatten en adequaat en op tijd om hulp vragen of iemand kan zijn hulpvraag niet uitstellen. Dan kunnen risico's optreden als (zelf)verwaarlozing of overlast.

- *“Het (feitelijk) dakloos zijn of slachtoffer zijn van huiselijk geweld en/of mensenhandel is geen grond voor de toegang tot beschermd wonen.”*

Vraag: waar gaan deze mensen naar toe? Maatschappelijke opvang? Is hiervoor een aparte richtlijn?

Reactie gemeente: *Ja, deze inwoners komen in aanmerking voor de maatschappelijke opvang. Er is (nog) geen aparte richtlijn. Op dit moment is er ook geen directe aanleiding een richtlijn hiervoor te ontwikkelen.*

Uitgangspunten

Tekst: *“De aanbieder heeft een acceptatieplicht en levert ondersteuning aan alle inwoners voor wie de opdrachtgever dit noodzakelijk acht. Dit tenzij:*

- a. de inwoner valt onder de uitsluitingscriteria van de aanbieder én*
- b. na afstemming met de regionale toegang de situatie onhoudbaar wordt geacht.”*

Vraag: welk uitsluitingscriteria zouden dit kunnen zijn? Dit bevordert niet echt inclusie.

Reactie gemeente: het kan zo zijn dat er (kleinere) zorgaanbieders zijn die niet alle problematiek van mensen het hoofd kunnen bieden. B.v. verslaving. Dan mag men exclusiecriteria hebben.

Opmerking: Hierin schuilt het gevaar dat door de uitsluitingscriteria uiteindelijk de “lastige mensen” worden uitgesloten. Wie waakt hiervoor dat deze mensen toch zorg kunnen ontvangen?

Reactie gemeente: Dit staat ook in beleidsregels:

De aanbieder heeft een acceptatieplicht en levert ondersteuning aan alle inwoners voor wie de opdrachtgever dit noodzakelijk acht. Dit tenzij:

- a. *de inwoner valt onder de uitsluitingscriteria van de aanbieder én*
- b. *na afstemming met de regionale toegang de situatie onhoudbaar wordt geacht.*

Indien de aanbieder het product Intramuraal beschermd wonen intensief aanbiedt, geldt een acceptatieplicht voor alle inwoners, voor wie de opdrachtgever dit noodzakelijk acht en kan er geen beroep op uitsluitingscriteria worden gedaan.

Een heel belangrijk onderdeel om mensen vanuit beschermd wonen zelfstandig te laten wonen is activering. Wij missen dit onderdeel bij de producten beschermd wonen als een belangrijk aandachtspunt.

Advies: neem het onderdeel activering op bij de uitgangspunten en maak een verwijzing naar de inkoopregels.

Reactie gemeente: Overgenomen en toegevoegd bij uitgangspunten: Van ieder product in deze zorgvorm maakt nadrukkelijk ook onderdeel uit dat aanbieder de cliënt ook (mede) begeleidt naar een vorm van daginvulling zoals (activerend) werk.

Productsoorten Beschermd Wonen

I Zelfstandig wonen intensief begeleiden

Vraag: is er aandacht ook voor activering, persoonlijke ontwikkeling en begeleiding bij financiën. Deze drie componenten zijn zeer belangrijk bij zelfstandig wonen en intensief begeleiden (beschermd thuis). Iemand heeft op diverse levensgebieden een probleem, is nog net in staat zelfstandig te wonen. Dat betekent wel dat activering, persoonlijke ontwikkeling en begeleiding bij financiën aandacht krijgt. De Adviesraad Wmo mist dit in de richtlijnen.

III Intramuraal beschermd wonen

Opmerking: er is aandacht voor verschillende componenten zoals: woonvaardigheden, sociale vaardigheden. Ook voor activering (hier speelt activering en groepsbegeleiding een belangrijk rol). De Adviesraad Wmo zou juist activering expliciet benomen. Het geeft een rol voor de inwoner, maar is ook van belang m.b.t. zelfstandig wonen. Participatie is een heel breed begrip. Daarnaast zou de

Adviesraad Wmo ook persoonlijke ontwikkeling expliciet benoemen. Deze twee componenten zijn belangrijk om de beweging te maken naar zelfstandig wonen.

Reactie gemeente: Deze productomschrijvingen zijn overgenomen uit de Inkoopdocumenten. Daarom is het niet logisch om hier zaken toe te voegen die niet in de productomschrijvingen zelf staan, waar de zorgaanbieders zich op inschrijven. Dit wil overigens niet zeggen dat de vaardigheden die hierboven benoemd staan, niet in de hulpverlening meegenomen zouden moeten worden.

Bijlage 7: Richtlijn woonvoorziening

Algemeen

Je kan niet verwachten dat iemand slechts één keer per leven een woningaanpassing nodig heeft. In de beleidsregels komt dit zo over. In sommige situaties dient er vaker dan één keer een woningaanpassing verricht te worden.

Reactie gemeente: Bij iedere aanvraag voor een woningaanpassing zullen opnieuw de beleidsregels gehanteerd moeten worden. De gemeente is zich er zeker bewust van dat in sommige situaties er meerdere aanvragen zullen volgen.

a. Tekst: “Voor voorzieningen die puur als noodvoorziening dienen...”

Vraag: is het niet juist van het grootste belang dat de inwoner die slecht ter been/beperkt is, in geval van nood naar buiten kan?

Reactie gemeente: Dat is zeker van belang, maar dit zijn geen voorzieningen die vanuit de Wmo verstrekt hoeven te worden. Het gaat hier om wooncomplexen, zoals flatgebouwen, appartementencomplexen en dergelijke. Hierbij is de woningbouwvereniging of de vereniging van eigenaren verantwoordelijk voor vluchtvoorzieningen en branddeuren.

b. Tekst: “Bij een aanvraag voor een aanpassing van een badkamer of keuken wordt rekening gehouden met de leeftijd van de badkamer of keuken. Het wordt algemeen gebruikelijk geacht dat elke badkamer eens in de 20 jaar vernieuwd wordt en elke keuken eens in de 15 jaar. De kosten van renovatie van een verouderde keuken of badkamer zijn dan ook voor rekening van de eigenaar/verhuurder. Alleen de kosten van handicap-specifieke aanpassingen kunnen in zo'n geval via de Wmo worden vergoed.”

Opmerking: De adviesraad Wmo vindt dit niet reëel en zeker niet bij mensen die financieel niet draagkrachtig zijn.

Reactie gemeente: Vanuit de Wmo gaat het om handicap-specifieke aanpassingen die gedaan moeten worden. Dat betekent dat het geheel cosmetisch aanpassen van een verouderde keuken of badkamer daar niet onder valt.

- c. Tekst: “Bij toekenning van de woningaanpassing kunnen afspraken worden gemaakt over (gedeeltelijke) terugbetaling van de woningaanpassing bij verkoop van de woning. Deze afspraken worden vastgelegd in een beschikking.”

Vraag: In hoeverre kan de gemeente Arnhem van de inwoner eisen gedeelte van de woningaanpassing terug te betalen. Dit bevordert niet de wederzijdse relatie en begrip. En betekent dit dat de inwoner bij verkoop de aanpassingen moet terugbetalen? De Adviesraad Wmo mist hierop de toelichting en (als het zou blijven staan): tot hoelang geldt deze terugbetaalverplichting?

Reactie gemeente: Het gaat hierbij om woningaanpassingen die een waardevermeerderend effect hebben op een woning. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een aanbouw. Op het moment dat een woning wordt verkocht waarbij de aanbouw bijdraagt aan de waardevermeerdering van de woning en de verkoopprijs van de woning hoger ligt dan bij een woning zonder aanbouw, verwacht de gemeente de meerwaarde terug aangezien deze ook de kosten voor de aanbouw heeft gemaakt. Mocht dit van toepassing zijn, dan zal dit ook terug te lezen zijn in de beschikking. Per woningaanpassing zal bekeken worden wat de duur is van de terugbetalingsverplichting, dit is mede afhankelijk van de woningaanpassing zelf.

- d. Tekst: “Mocht de inwoner voor het eerst verhuizen naar een zelfstandige woonruimte dan wordt verwacht dat gekozen wordt voor een zo adequaat mogelijke woning. Heeft de inwoner hier geen rekening mee gehouden dan kan een woningaanpassing of woonvoorziening worden geweigerd.”

Vraag: Als iemand (een jongere) voor het eerst verhuist naar een zelfstandige woning moet deze dan al rekening houden met aanpassingen?

Ook wordt hier niet gesproken over ouders van een kind met een beperking. Hoe worden in dezen beslissingen ontwikkelingsperspectief, diagnose, e.d. en/of gebrek aan diagnose meegenomen? En hoe zit het met aanpassingen voor minderjarigen?

Reactie gemeente: Het gaat hierbij om inwoners die voor het eerst zelfstandig gaan wonen. In het algemeen kan gesteld worden dat als een inwoner gaat verhuizen (of dus voor het eerst zelfstandig gaat wonen) gelet wordt op de mogelijkheden en onmogelijkheden van een woning. Verwacht mag worden dat men kiest om te gaan wonen in een flat met een lift als je afhankelijk bent van een rolstoel en dat men dan niet kiest voor een bovenwoning met alleen een trap. We gaan er vanuit dat als een inwoner wenst te verhuizen en verwacht gebruik te moeten maken van voorzieningen /

woningaanpassingen deze op voorhand contact opneemt met de wijkcoach, zodat deze mee kan kijken naar de mogelijkheden en onmogelijkheden. Op het moment dat iemand inadequaat verhuist kunnen woningaanpassing of woonvoorziening worden geweigerd.

Opmerking: er moet ook rekening houden met het particuliere segment.

Opmerking en vraag: Gedwongen verhuizing omdat de aanpassingen meer dan 25.000 euro gaat kosten, geldt dit nog? Dit staat niet in de richtlijnen.
Is dit criterium vervallen?

Reactie gemeente: De grens van 25.000 euro is opgenomen in de Nadere regels Wmo. In de beleidsregels zullen we een verwijzing hiernaar opnemen.

e. Tekst bij IV-PGB onder “Tegemoetkoming”: de wijkcoach moet de noodzaak en geschiktheid van de woning goedkeuren.

Vraag: Hoe is dat te doen in een overspannen kopersmarkt? Dan is daarvoor geen weken de tijd?

Reactie gemeente: Hierover zal de wijkcoach duidelijke afspraken moeten maken met de inwoner. We zullen dit meenemen in de voorlichting over de beleidsregels aan de wijkcoaches.

Bezoekbaar-maken van de woning

Het onderdeel bezoekbaar-maken van een woning komt niet terug in de beleidsregels.

Advies: neem een passage op over het ‘bezoekbaar-maken’ van een woning waar het bijvoorbeeld gaat om ouders op te zoeken of co-ouderschap.

Reactie gemeente: Er is een passage opgenomen over bezoekbaar maken van een woning.

Tillift

Advies: een passage opnemen dat er ook rekening gehouden moet worden met (de aanschaf van) een tillift.

Reactie gemeente: In onze ogen gaat de huidige passage over de tillift voldoende in op de aanschaf van de tillift.

Bijlage 8: Richtlijn vervoersvoorziening

Algemeen

Mensen moet zelfstandig kunnen reizen, dit is een uitgangspunt volgens het VN verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap.

Advies: neem dit punt als algemeen uitgangspunt bij de beleidsregel vervoersvoorziening.

Reactie gemeente: De gemeente is van mening dat dit voldoende is opgenomen in de teksten zoals nu opgenomen in de beleidsregels.

Er wordt verwacht om 5 kilometer met een scootmobiel te kunnen rijden. In de winter is dit een behoorlijke afstand.

Vraag: is het mogelijk om in de winter een tijdelijke pas voor vervoer aan te vragen?

Reactie gemeente: Nee, uitgangspunt is dat een scootmobiel voor korte afstanden ook in de winter een passende vervoersvoorziening is. Daarnaast is het technisch gezien te ingewikkeld om dit in te regelen met Avan.

Uitgangspunten

“De bijdrage van de gemeente beperkt zich tot het verplaatsen per vervoermiddel in de eigen woon- en leefomgeving. Het gaat om lokaal verplaatsen, dat wil zeggen verplaatsingen in een straal van 25 kilometer rond de woning.”

Vraag: hoe is de 25 kilometer bepaald?

Reactie gemeente: Onder het kopje afwegingskader staat de bullet Boven regionaal vervoer en daarin staat de uitleg van 25 km. Valys kan worden ingezet bij 25 km of meer.

Langdurig gebruik

Een criterium is : als het probleem binnen 8 / 10 maanden niet overgaat dan kom je in aanmerking voor een vervoersvoorziening?

Vraag: Als het probleem minimaal drie maanden duurt, maar niet langer dan 8-10 maanden en de inwoner is alleen, hoe kan men dan gebruikmaken van vervoersvoorziening als het bovenstaand criterium geldt. Zeker als participatie: wij vinden dat meedoen, erg belangrijk is.

Advies: wij adviseren een passage op te nemen welke mogelijkheden er zijn wanneer iemand tussen wal en schip valt als de inwoner niet mobiel is gedurende een periode tussen 3 en 8 maanden. Geef ook aan welke mogelijkheden er dan zijn zoals een tijdelijke pas.

Reactie gemeente: Het criterium is niet een bepaalde periode, maar gaat er over of de beperking over gaat of blijvend is. Op het moment dat de beperking overgaat zal de wijkcoach samen met de inwoner zoeken naar mogelijkheden om een tijdelijk vervoersprobleem op te lossen zonder inzet van een maatwerkvoorziening. Hiervoor wordt geen aparte passage opgenomen.

"Voor het aantal kilometers dat tegen gereduceerd tarief gereisd kan worden met het vraagafhankelijk vervoer geldt:

- Maximaal 1500 kilometer per jaar, aangezien dit voldoende is voor de stadse omgeving;
- Maximaal 750 kilometer per jaar voor inwoners die naast de Wmo-vervoerspas tevens een andere op grond van de Wmo verstrekte vervoersvoorziening hebben, bijvoorbeeld een scootmobiel."

Vraag: waarom zitten er verschillen? En waarop zijn deze aantallen kilometers gebaseerd? Wat te doen als iemand meer dan 1500 kilometer wil/moet maken, is het niet beter om met marges te gaan werken?

Is de conclusie van de Adviesraad Wmo correct dat, als de inwoner een rolstoel heeft hij/zij minder gebruik mag maken van Avan?

Reactie gemeente: In de tekst staat het volgende opgenomen: "Aan de hand van de vervoersbehoefte wordt bepaald hoeveel kilometer de inwoner op jaarbasis tegen gereduceerd tarief gebruik kan maken van Avan." Op basis van jurisprudentie is maximaal 1500 km voldoende om de sociale vervoersbehoefte in een stadse omgeving te compenseren. Op het moment dat er reeds een individuele vervoersvoorziening aanwezig is dan wordt er vanuit gegaan dat daarmee al een deel van de vervoersbehoefte wordt gecompenseerd. Ook bij gebruik van een rolstoel zal gekeken worden wat de vervoersbehoefte is van de inwoner en op welke wijze de vervoersbehoefte ingevuld kan worden. Ook hierbij wordt uiteraard eerst gekeken naar OV, netwerk en andere voorliggende voorzieningen.

Tijden groepsvervoer

"Er gelden vaste start- en eindtijden voor het vervoer naar de groepsbegeleiding. Het vervoer wordt ingepland door Avan. Inwoners worden tussen 9.30 en 10.00 gebracht en worden tussen 16.00 en 16.15 opgehaald. Voor inwoners die een halve dag aanwezig zijn geldt dat zij worden opgehaald tussen 13.00 - 13.15 en gebracht tussen 12.45 en 13.00."

Vraag: zijn deze tijden afgestemd met de groepsactiviteiten die worden ingekocht door de gemeente Arnhem?

Reactie gemeente: Ja, dit is afgestemd met de inkoop van groepsbegeleiding.

Fiets

“Voorwaarde om in aanmerking te komen voor een aangepaste fiets is dat de inwoner belemmeringen heeft in de sta- en loopfunctie en hiervan problemen ondervindt bij het verplaatsen buitenshuis. Er is een dagelijkse vervoersbehoefte in het gebruiksgedebied van de fiets (8 kilometer).”

Vraag: moet de inwoner per dag 8 kilometer op pad zijn om in aanmerking te komen voor een aangepaste fiets? Of is 8 kilometer een richtlijn?

Reactie gemeente: Men kan in aanmerking komen voor een aangepaste fiets indien de vervoersbehoefte plaatsvindt binnen een straal van 8 kilometer van de woning. Dit is tekstueel ook aangepast in de tekst.

Stalling

“Bij elektrische voorzieningen behoort de oplaadmogelijkheid tot de eigen verantwoordelijkheid”.

Vraag: wat wordt hiermee bedoeld? Moet de inwoner zelf het aansluitpunt maken? Of de energiekosten betalen?

Reactie gemeente: Het gaat er hierbij om dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor de mogelijkheid om een elektrische voorziening te kunnen opladen, zowel in het oplaadpunt als de energiekosten. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt wanneer in het geheel geen geschikte stroomvoorziening aanwezig is, bijvoorbeeld een kelderbox met enkel zwakstroom.

Medische begeleider

De richtlijnen rondom medische begeleider en sociale begeleider zijn onlangs gewijzigd.

Advies: Deze wijziging opnemen in deze richtlijn.

Neem een passage op over wie wel en niet mee kan tijdens een rit en maak een verwijzing naar deze regel vandaan komt. Hierbij dient ook specifiek rekening gehouden te worden met mensen op het grensvlak van psychische en neurologische zorg. Denk bijvoorbeeld aan inwoners die elk moment een epilepsie-aanval kunnen krijgen. Voor deze groep zal een begeleider noodzakelijk zijn. En zo is er nog een aantal groepen waar het wenselijk is dat er een begeleider mee zou moeten.

Reactie gemeente: In de tekst is reeds een passage opgenomen over medische begeleider. Deze zullen we aanvullen met het feit dat gemeente Arnhem geen sociaal begeleider kent.

Leerlingenvervoer

Dit onderwerp komt niet terug in de beleidsregels

Advies: een passage op te nemen over leerlingenvervoer.

Reactie gemeente: Leerlingenvervoer kent een eigen verordening en valt niet onder de Wmo, daarom ook niet opgenomen in de beleidsregels voor de Wmo.

Aangepaste autobus

In sommige situaties rijdt niet de aanvrager de auto of autobus. Toch is het criterium dat de aanvrager een rijbewijs dient te hebben.

Advies: een passage op te nemen dat er uitzonderingssituaties zijn, zodat deze groep hun eigen vervoer kan inzetten.

Reactie gemeente: Tekst in aangepast dat ook een ander de bus kan besturen.

Bijlage 9: Richtlijnen rolstoelvoorziening

Algemeen

De Adviesraad Wmo vindt het belangrijk dat bij PGB en zorg in natura gelijkwaardige voorzieningen ingezet kunnen worden. Een Passende voorziening is volgens de Adviesraad Wmo het uitgangspunt.

Vraag: hoe zit met hobby voorziening, komt de inwoner dan ook in aanmerking voor een rolstoel aangezien meedoen in de samenleving een belangrijk uitgangspunt is?

Reactie gemeente: Op het moment dat er sprake is van een rolstoel gaat de gemeente er vanuit dat deze niet enkel wordt ingezet voor het uitvoeren van een hobby, maar sowieso nodig is om voldoende te kunnen bewegen en te participeren in de samenleving. Voor het uitvoeren van sport kan een toewijzing worden aangevraagd voor een sportrolstoel.

Langdurig noodzaak

Wij missen zelfredzaamheid als uitgangspunt.

Advies: zelfredzaamheid opnemen als uitgangspunt.

Reactie gemeente: In het algemeen deel wordt gesproken over zelfredzaamheid. Dit is de basis voor alle specifieke beleidsregels en wordt daarom hier niet specifiek meer benoemd.

Ligrolstoel

Het onderdeel ligrolstoel wordt gemist.

Advies: een passage opnemen over ligrolstoel.

***Reactie gemeente:** Een ligrolstoel is een type (elektrische) rolstoel. In de beleidsregels worden buiten de sportrolstoel geen type rolstoelen genoemd, dit heeft enkel te maken met de bekostiging ervan. Er wordt enkel onderscheid gemaakt tussen de handbewogen en elektrische rolstoel.*

Tekst: V PGB

“Bij rolstoelvoorzieningen die aangeschaft worden met een pgb wordt er van uitgegaan dat deze een technische levensduur van minimaal zeven (7) jaar hebben. Uitzondering hierop vormen kindvoorzieningen, waarvoor een technische levensduur van minimaal vijf (5) jaar geldt.”

Vraag: Hoe zit het met de termijn als een hulpmiddel niet meer volstaat (kind gaat achteruit) of te klein is (kind groeit)? Een kind zal niet vaak 5 jaar met eenzelfde hulpmiddel doen.

***Reactie gemeente:** De genoemde 7 en 5 jaar hebben betrekking op de technische levensduur van de voorziening. Dus met andere woorden er wordt verwacht dat de voorziening zelf technisch gezien 7 en 5 jaar mee moet kunnen gaan. Op het moment dat bijvoorbeeld motoren of besturingssystemen het na 2 jaar niet meer doen en er een nieuwe voorziening moet komen, dan kan er geen beroep gedaan worden op wederom een PGB budget. Via het PGB wordt ook periodiek een bedrag voor onderhoud uitbetaald.*

Adviesraad Wmo - Arnhem